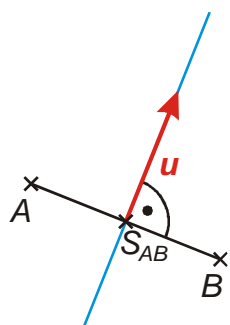

7.3.7 Přímková smršť

Př. 1: Jsou dány body $A[1;3]$, $B[-3;5]$. Najdi parametrické vyjádření osy úsečky AB .

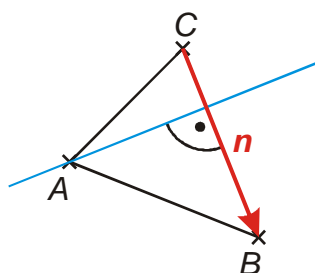

Osa úsečky AB – přímka kolmá na úsečku AB , procházející jejím středem.

- směrový vektor kolmý na úsečku AB : $B - A = (-4; 2) \Rightarrow \mathbf{u}_{osy} = (1; 2)$
- střed úsečky AB : $S_{AB}[-1; 4]$

parametrické vyjádření osy úsečky AB :
 $x = -1 + t$
 $y = 4 + 2t, t \in \mathbb{R}$

Př. 2: Je dán trojúhelník ABC , $A[1;3]$, $B[-3;5]$, $C[3;0]$. Najdi obecnou rovnici přímky, na které leží výška v_a .

Přímka, na které leží výška v_a : přímka kolmá na stranu BC procházející bodem A

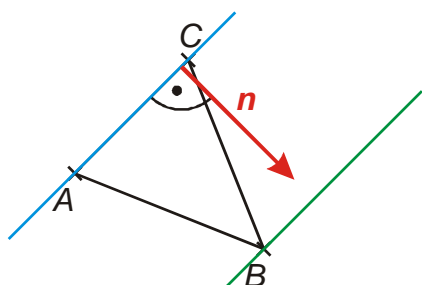
normálový vektor výšky = vektor, kolmý na výšku $\Rightarrow$ vektor rovnoběžný se stranou BC

$$C - B = (6; -5) = \mathbf{n}_v \Rightarrow \text{rovnice } 6x - 5y + c = 0$$

$$\text{Dosadíme bod } A[1;3]: 6 \cdot 1 - 5 \cdot 3 + c = 0 \Rightarrow c = 9$$

$$\text{Rovnice přímky, na které leží výška } v_a: 6x - 5y + 9 = 0$$

Př. 3: Je dán trojúhelník ABC , $A[1;3]$, $B[-3;5]$, $C[3;0]$. Najdi obecnou rovnici přímky AC . Nadi obecnou rovnici přímky, která prochází bodem B a je s přímkou AC rovnoběžná.

$$\text{Přímka } AC: C - A = (2; -3) \Rightarrow \mathbf{n}_{AC} = (3; 2)$$

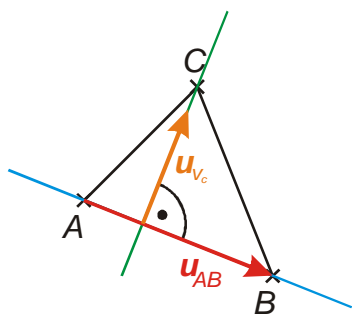
$$\Rightarrow \text{rovnice } 3x + 2y + c = 0$$

$$\text{Dosadíme bod } A[1;3]: 3 \cdot 1 + 2 \cdot 3 + c = 0 \Rightarrow c = -9$$

$$\text{Rovnice přímky } AC: 3x + 2y - 9 = 0$$

$$\text{rovnoběžka s přímkou } AC \text{ bodem } B: 3x + 2y - 1 = 0$$

Př. 4: Je dán trojúhelník ABC , $A[1;3]$, $B[-3;5]$, $C[2;0]$. Najdi parametrická vyjádření přímky AB a přímky, na které leží výška v_c . Urči souřadnice paty výšky v_c .

$$\text{Přímka } AB: B - A = (-4; 2) \Rightarrow \mathbf{u}_{AB} = (-2; 1)$$

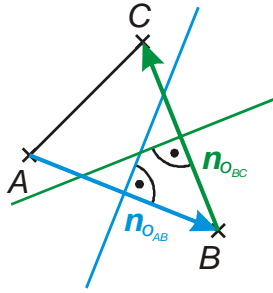
$$\text{použijeme bod } A[1;3] \Rightarrow AB: \begin{cases} x = 1 - 2t \\ y = 3 + t; t \in \mathbb{R} \end{cases}$$

$$\text{Přímka, na které leží } v_c \text{ je kolmá na } AB: \Rightarrow \mathbf{u}_{v_c} = (1; 2)$$

$$\text{použijeme bod } C[2;0] \Rightarrow v_c: \begin{cases} x = 2 + s \\ y = 2s; s \in \mathbb{R} \end{cases}$$

$$s = 1 \Rightarrow C_0[3; 2]$$

Př. 5: Je dán trojúhelník ABC , $A[1;3]$, $B[-3;5]$, $C[3;1]$. Najdi obecné rovnice os dvou stran a jejich průsečík (střed kružnice opsané).

Osa strany AB : $B - A = (-4; 2) \Rightarrow n_{osa AB} = (-2; 1)$

Dosadíme bod $S_{AB}[-1; 4]$: $-2 \cdot (-1) + 4 + c = 0 \Rightarrow c = -6$

Osa strany AB : $-2x + y - 6 = 0$

Osa strany BC : $C - B = (6; -4) \Rightarrow n_{osa BC} = (3; -2)$

Dosadíme bod $S_{BC}[0; 3]$: $3 \cdot 0 - 2 \cdot 3 + c = 0 \Rightarrow c = 6$

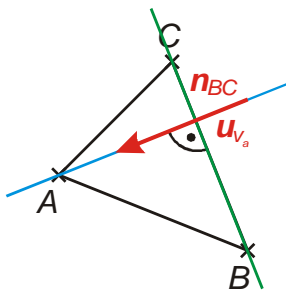
Osa strany BC : $3x - 2y + 6 = 0$

$$-x - 6 = 0 \Rightarrow x = -6$$

$$-2(-6) + y - 6 = 0 \Rightarrow y = -6$$

$$S[-6; -6].$$

Př. 6: Je dán trojúhelník ABC , $A[1;3]$, $B[-3;5]$, $C[0;-4]$. Najdi obecnou rovnici přímky BC a parametrické vyjádření přímky, na které leží výška v_a . Najdi průsečík obou přímek (patu výšky v_a).

Přímka BC : $C - B = (3; -9) \Rightarrow n_{BC} = (3; 1)$

Dosadíme bod $C[0; -4]$: $3 \cdot 0 + (-4) + c = 0 \Rightarrow c = 4$

Přímka BC : $3x + y + 4 = 0$

Přímka, na které leží v_a : je kolmá na přímku $BC \Rightarrow$ její směrový vektor je rovnoběžný s normálovým vektorem přímky BC :

$u_{v_a} = n_{BC} = (3; 1)$, prochází bodem $A[1; 3]$

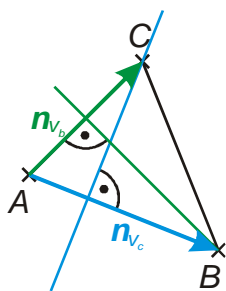
přímka, na které leží v_a :
$$\begin{aligned} x &= 1 + 3t \\ y &= 3 + t, t \in R \end{aligned} \quad 3(1 + 3t) + (3 + t) + 4 = 0$$

$$3 + 9t + 3 + t + 4 = 0$$

$$10t = -10 \Rightarrow t = -1$$

$$\text{Pata výšky } v_a \text{ } A_0[-2; 2].$$

Př. 7: Je dán trojúhelník ABC , $A[3;1]$, $B[-6;4]$, $C[-2;-4]$. Najdi obecné rovnice přímek, na kterých leží výšky v_b a v_c . Urči jejich průsečík (ortocentrum trojúhelníku). Ověř, že tímto bodem prochází i přímka, na které leží výška v_a .

v_c : Přímka je kolmá na stranu AB : $B - A = (-9; 3) \Rightarrow n_{v_c} = (-3; 1)$

Dosadíme bod $C[-2; -4]$: $-3 \cdot (-2) + (-4) + c = 0 \Rightarrow c = -2$

Přímka, na které leží výška v_c : $-3x + y - 2 = 0$

v_b : Přímka je kolmá na stranu AC : $C - A = (-5; -5) \Rightarrow n_{v_b} = (1; 1)$

Dosadíme bod $B[-6; 4]$: $(-6) + 4 + c = 0 \Rightarrow c = 2$

Přímka, na které leží výška v_b : $x + y + 2 = 0$

$$-3x + y - 2 = 0$$

$$x + y + 2 = 0$$

$$-4x - 4 = 0 \Rightarrow x = -1$$

$$-1 + y + 2 = 0 \Rightarrow y = -1 \text{ } O[-1; -1].$$

Přímka, na které leží výška v_a : $3x - 2y - 1 = 0$

Př. 8: Je dán trojúhelník ABC , $A[1;3]$, $B[-3;5]$, $C[3;1]$. Najdi obecnou rovnici střední příčky $S_{AC}S_{BC}$. Ověř, že je rovnoběžná se stranou AB .

Obecná rovnice přímky $S_{AC}S_{BC}$: $S_{BC} - S_{AC} = [0; 3] - [2; 2] = (-2; 1) \Rightarrow n = (1; 2)$

Dosadíme bod $S_{BC}[0; 3]$: $0 + 2 \cdot 3 + c = 0 \Rightarrow c = -6$ Rovnice: $x + 2y - 6 = 0$.

Směrový vektor přímky $(-2; 1)$ je násobek vektoru $B - A = (-4; 2)$